

УДК 339.92

МОДЕЛІ ТРАНСКОРДОННИХ КЛАСТЕРІВ

Студ. А.В. Полюшкевич, гр. БЕК-1-15

Науковий керівник доц. О.І. Пальчук

Київський національний університет технологій та дизайну

Транскордонні кластери - це групи незалежних компаній та асоційованих інституцій, які: географічно зосереджені у транскордонному регіоні; співпрацюють та конкурують; спеціалізуються у різних галузях, пов'язані спільними технологіями та навичками і взаємодоповнюють одна одну, що в результаті дає можливість отримання синергетичних та мережевих ефектів, дифузії знань та навиків.

Транскордонні кластери охоплюють суміжні прикордонні території сусідніх держав, до складу яких входять інституції, розміщені по обидва боки кордону. Реалізація кластерного підходу в рамках прикордонного співробітництва створює більший потенціал економічного росту прикордонних областей. Існує сім основних типів побудови транскордонних кластерів: географічний, горизонтальний, латеральний, вертикальний, технологічний, фокусний, якісний. Існують також дві моделі формування транскордонних кластерів: монополярний (асиметричний) транскордонний кластер та біполярний (поліполярний) транскордонний кластер.

Монополярний (асиметричний) транскордонний кластер може сформуватися у випадку, коли суміжні регіони сусідніх країн суттєво відрізняються за рівнями економічного розвитку чи впровадження кластерних підходів, або інституційними системами. У цьому випадку кластер, що сформувався по один бік кордону, в процесі свого розвитку буде залучати окремі підприємства-субконтратори, місцевих постачальників (напр., для постачання сировини, комплектуючих) або організації збуту (для завоювання ринку) у свою мережу. Внаслідок обміну досвідом, передачі знань та технологій, створення нових підприємств, по інший бік кордону поступово також може сформуватися повноцінна кластерна мережа. Ще одна різновидність такого кластеру може бути у випадку розміщення філії ТНК на території регіону, навколо якої поступово сформується мережа постачальників та суміжних підприємств.

Інша модель транскордонного кластеру – біполярна. Вона заснована на підході, що транскордонна мережа базується на існуванні регіональних мереж/кластерів як засновницьких елементів. В межах цього встановленого статусу будується транскордонна мережа. Існуючі функції кожної з регіональних мереж будуть гармонізовані і відкриті для підприємств з регіонів-партнерів.

Загалом транскордонні кластери є важливим інструментом забезпечення конкурентоспроможності як окремих регіонів, так і держави в цілому. Об'єднання в кластери на основі прикордонних територій сусідніх держав дає змогу розширити сфери вільної торгівлі, вільного переміщення капіталу та людських ресурсів, створюючи тим самим підґрунтя для розвитку транскордонного співробітництва. Залучення до інтеграційних процесів таким чином могло б посприяти вирівнюванню економічного стану, соціального й культурного обміну між державами.